

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 152/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. K. Z., B., zastúpeného advokátkou Mgr. J. P., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 20/02 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 185/08, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. K. Z. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2009 doručená sťažnosť Ing. K. Z. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 20/02 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 185/08.

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ podal žalobu o zaplatenie mzdových nárokov z neplatne skončeného pracovného pomeru a iné na okresnom súde 3. apríla 2002. Okresný súd rozhodol rozsudkom zo 4. októbra 2007, jeho písomné vyhotovenie však bolo z okresného súdu expedované až 20. mája 2008 potom, ako sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu 9. mája 2008 (podpredsedníčka okresného súdu konštatovala dôvodnosť sťažnosti). V dôsledku podaného odvolania bol spis predložený 11. augusta 2008 na rozhodnutie krajskému súdu. Podľa sťažovateľa to bol posledný úkon konajúceho súdu. Podľa sťažovateľa *„Okresný súd v tejto právnej veci rozhodol po 6 rokoch od podania žalobného návrhu, pričom vec nie je stále právoplatne skončená. ...Sťažovateľ svoju sťažnosť smeruje proti okresnému súdu aj krajskému súdu, ktoré svojim konaním navodili stav, že vo veci nerozhodli bez zbytočných prietahov, neposkytli riadnu súdnu ochranu tým, že vo veci meritórne nerozhodli, nečinnosť spôsobuje stav právnej neistoty, nerešpektovali medzinárodné záväzky – právo na spravodlivý proces ako je stanovené v dohovore.“*

3. Sťažovateľ v petite sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho *„ústavné práva na riadny, spravodlivý súdny proces bez prietahov boli porušené“*. Ďalej žiadal, aby ústavný súd uložil krajskému súdu, *„aby vo veci rozhodol vyhlásením rozsudku“*, priznal mu *„náhradu za prietahy v konaní vo výške 10 000 €“*, ako aj náhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže pri jej predbežnom prerokovaní zistil, že v časti je zjavne neopodstatnená a v časti neprípustná, rozhodol o jej odmietnutí.

6. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažnosť je z hľadiska formulácie jej odôvodnenia, ako aj formulácie návrhu na rozhodnutie vo veci samej na hranici minimálnych kritérií. V petite sťažnosti sa sťažovateľ, kvalifikovane zastúpený advokátkou, domáha len vyslovenia porušenia svojich práv bez toho, aby uviedol, postupom ktorého súdu došlo k zásahu do jeho práv. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je v rozpore s § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde odôvodnený vôbec a z petitu sťažnosti nevyplýva, od ktorého súdu (okresný súd, resp. krajský súd) a v akom rozsahu požaduje primerané finančné zadosťučinenie. Z tohto pohľadu teda sťažnosť nemá náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, čo je síce odstrániteľný nedostatok sťažnosti, avšak ústavný súd v záujme procesnej hospodárnosti z ďalej uvedených dôvodov sťažovateľa na odstránenie nedostatkov nevyzýval.

7. Odhliadnuc od uvedených nedostatkov sťažnosti je zřejmé, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu, ako aj krajského súdu.

K odmietnutiu sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu okresného súdu

8. Podľa stabilizovanej a konštantnej judikatúry ústavného súdu ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo. Podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená

v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, I. ÚS 423/08). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02, I. ÚS 226/08, I. ÚS 423/08). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozsudok okresného súdu bol vyhlásený 4. októbra 2007 a podľa tvrdení sťažovateľa účastníkom expedovaný 20. mája 2008. Podľa sťažovateľa sa spis v dôsledku podaného odvolania od 11. augusta 2008 nachádza na krajskom súde. Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 18. novembra 2009. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd už v čase uplatnenia ochrany označených práv sťažovateľom prostredníctvom sťažnosti podanej ústavnému súdu nemohol porušovať jeho označené práva, pretože už viac ako jeden rok vo veci nekonal a vec sa nachádzala na krajskom súde ako odvolacom súde. Ak už teda v čase podania sťažnosti okresný súd vo veci sťažovateľa nekonal, nemohol ani porušovať jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. v primeranej lehote.

K odmietnutiu sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu krajského súdu

9. Podľa tvrdení sťažovateľa krajský súd od 11. augusta 2008, keď mu bol spis predložený na rozhodnutie o odvolaní, neurobil žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote, ústavný súd vždy skúma, či sťažovateľ využil v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde všetky právne prostriedky na ochranu týchto práv. Takto skúma, či boli využité právne prostriedky, ktoré sťažovateľovi na ochranu týchto práv poskytuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v ustanoveniach § 62 až § 68 (napr. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05). Sťažnosť účastníka konania pred všeobecným súdom sa podľa uvedených ustanovení môže týkať aj porušovania práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

10. Z obsahu sťažnosti (ktorým je ústavný súd podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný) nevyplýva, že by sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu postupoval vo vzťahu ku krajskému súdu tak, ako mu to umožňovali tieto zákonné ustanovenia. Absencia tvrdenia sťažovateľa o podaní sťažnosti predsedovi krajského súdu, ako aj absencia preukázania jej podania umožňujú ústavnému súdu urobiť záver o tom, že sťažovateľ nevyužil tento právny prostriedok na ochranu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote). Ak sa sťažovateľ domnieval, že nečinnosťou krajského súdu v jeho právnej veci boli porušované jeho práva, mohol (a mal) ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využiť iný právny prostriedok ochrany svojich práv, a to sťažnosť predsedovi tohto súdu. Túto totiž podľa opakovane vyslovovaného právneho názoru ústavného súdu možno považovať za účinný prostriedok ochrany tých práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. II. ÚS 93/04). Účelom tejto sťažnosti je totiž okrem iného aj odstránenie zistených nedostatkov (v prípade, ak boli zistené), pričom predseda súdu má zákonnú možnosť prijať a zabezpečiť vykonanie adekvátnych opatrení na ich odstránenie. Nevyčerpanie tejto zákonnej možnosti sťažovateľom má za následok odmietnutie jeho sťažnosti v časti smerujúcej proti namietanému postupu krajského súdu pre neprípustnosť. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že odmietnutie tejto sťažnosti neznamena, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v prebiehajúcom konaní na krajskom súde, avšak iba za predpokladu splnenia všetkých zákonných predpokladov a náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, vrátane preukázania, že sťažovateľ využil iné právne prostriedky na ochranu svojich práv.

11. Z už uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu odmietol. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (príkaz krajskému súdu vo veci rozhodnúť rozsudkom, primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie. Nad rámec potreby ústavný súd uvádza, že ani v prípade, že by sťažnosti vyhovel,

by nemohol zaviazať krajský súd, aby „vo veci rozhodol vyhlásením rozsudku“, ako to požadoval sťažovateľ, ale len aby ďalej konal bez zbytočných prietáhov, ako mu to umožňuje čl. 127 ods. 2 ústavy. Nemožnosť zaviazať krajský súd rozhodnúť vo veci sťažovateľa rozsudkom vyplýva z toho, že krajský súd ako odvolací súd nerozhoduje výlučne formou rozsudku, ale aj procesnou formou uznesenia (§ 223 Občianskeho súdneho poriadku) a ústavný súd by prekročil svoje ústavné a zákonné právomoci, ak by zaviazal krajský súd rozhodnúť rozsudkom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010